

Beskæftigelsesministeriet
Sendt pr. mail til bm@bm.dk

KL's høringsvar: anbefalinger til fremtidens beskæftigelsesindsats

Vi står et godt sted i Danmark. Beskæftigelsen er historisk høj og ledigheden er lav, og det skyldes bl.a. et fleksibelt og tilpasningsdygtigt arbejdsmarked. Men en af vores samfunds største udfordringer nu og i de kommende år er mangel på arbejdskraft. Både i den private og den offentlige sektor skaber det allerede store rekrutteringsudfordringer. En udvikling, vi forventer, vil stige de kommende år. Samtidig vil transformationen af arbejdsmarkedet, især præget af den grønne og digitale omstilling, stille nye krav til medarbejdernes kompetencer og til, at arbejdsmarkedet hurtigt kan omstille sig.

Fremtidens beskæftigelsesindsats skal matche situationen på arbejdsmarkedet. Regeringen har sat som ambition at øge arbejdsudbuddet med 45.000 frem mod 2030. Nytænkning og reformering af beskæftigelsesindsatsen skal ses i det lys. Fremtidens beskæftigelsesindsats skal bidrage positivt til et øget arbejdsudbud – et indlysende succeskriterium for en reform af beskæftigelsesindsatsen. Samtidig skal indsatsen sikre, at vi får nogle af de grupper i samfundet, der er længst fra arbejdsmarkedet, med i arbejdsfællesskabet.

Regeringen har bebudet, at den strukturelle beskæftigelse skal øges gennem at få flere i arbejde, at flere arbejder i flere timer, og at flere får de rette kompetencer. Det skal en effektiv beskæftigelsesindsats bidrage til.

Det fremgår også af ekspertgruppens kommissorium, at høj beskæftigelse er en betingelse for velfærd og velstand, og den aktive beskæftigelsesindsats er med til at sikre lediges tilskyndelse til at finde beskæftigelse. Ekspertgruppen er blevet bedt om at nytænke og komme med forslag til en reform af beskæftigelsesindsatsen, som kan være med til at indfri regeringens målsætninger på beskæftigelsesområdet. Det synes KL er klogt, men samtidig er der lagt den præmis ned over ekspertgruppens arbejde, at den skal tilvejebringe et provenu på 3 mia. kr., og det skal ske uden, at den strukturelle beskæftigelse svækkes.

KL er grundlæggende forundret over den ulogiske tilgang i kommissoriet for ekspertgruppens arbejde. Det anerkendes, at beskæftigelsesindsatsen er helt central for den danske velfærd og velstand, og samtidig dikteres det, at der skal spares tre milliarder på området uden nærmere begrundelse. Den logiske tilgang - hvis man ønsker at forbedre indsatsen og øge den strukturelle beskæftigelse - ville være at undersøge, hvorledes indsatsen klogest kan omlægges og forenkles med målsætningerne for øje, og så på den baggrund udregne et besparelsespotentiale.

Dato: 13. september 2024

Sags ID: SAG-2024-02454
Dok. ID: 3492293

E-mail: KBE@kl.dk
Direkte: 3370 3287

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 14

Med den angivne økonomiske præmis i ekspertgruppens arbejde bliver et væsentligt styrende element at nå den vilkårlige besparelse frem for at fokusere på den mest hensigtsmæssige, fremtidige tilrettelæggelse af indsatsen.

Det Økonomiske Råd (DØR) havde samme budskab i deres efterårsrapport fra 2023, hvor de påpegede, at et på forhånd fastsat besparelsesmål enten kan betyde, at det fulde besparelspotentiale ikke udnyttes, eller der gennemføres besparelser, som reducerer effektiviteten af beskæftigelsesindsatsen.

KL er enige i, at der er et effektiviseringspotentiale ved at frisætte og afbureaukratisere beskæftigelsesindsatsen – men det summer ikke op i 3 mia. kr. Det bekræfter ekspertgruppens afrapportering. En væsentlig del af de fundne besparelser er tværtimod uhensigtsmæssige besparelser på indsatsen for en række målgrupper, herunder de unge og udsatte voksne.

En beskæftigelsesreform skal udformes med fokus på virksomhedernes behov. Det er ikke tydeligt adresseret i ekspertgruppens afrapportering. Samspillet med virksomhederne er kernen i en effektiv beskæftigelsesindsats, og det er derfor helt centralt, at virksomhedernes behov får fokus i den videre politiske proces. Virksomhederne skal også fremadrettet opleve en professionel og sammenhængende service med entydig kommunal forankring, der kan sikre koordinering på tværs af kommuner, a-kasser og private leverandører.

Kommunerne har i dag et stærkt samarbejde med virksomhederne. I KL's tilfredshedsmåling af jobcentrenes virksomhedsservice svarer 9 ud af 10 virksomheder, at de er tilfredse eller meget tilfredse med jobcenteret indsats, og DI's virksomhedsundersøgelse om jobcentersamarbejdet viser, at virksomhederne ser jobcenteret som en relevant rekrutteringskanal på trods af, at ledigheden aktuelt er meget lav.

Generelle bemærkninger

Økonomiske konsekvenser – provenuberegning af ekspertgruppens anbefalinger

Ekspertgruppens afrapportering indeholder én model med en række provenugivende initiativer, der summer til en årlig besparelse på i alt 3 mia. kr. Baseline er opgjort til 11,4 mia. kr. Besparelsen på 3 mia. opnås på følgende måde:

Drift af jobcentre	1,2 mia. kr.
Øvrig vejledning og opkvalificering	1,0 mia. kr.
Anden indsats (ordinær uddannelse. mv.)	0,6 mia. kr.
Afledt effekter	0,2 mia. kr.

Det fremgår tydeligt af anbefalingerne, at der ikke kan hentes en besparelse på 3 mia. ved forenklinger af beskæftigelsesindsatsen. Det fremgår af de samlede anbefalinger og forslag, at forenklinger af loven, krav til organisering og den statslige styring kun giver besparelser på 1,2 mia. kr., mens 1,6

mia. kr. vedrører mindre indsats til de unge, udsatte voksne og dagpenge-modtagere.

Dårligere service til borgere og virksomheder kan gå ud over arbejdsudbud-det og forventeligt give afledte udgifter på socialområdet.

KL bakker op om, at frisættelse og afbureaukratisering kan effektivisere be-skæftigelsesindsatsen, men KL vil kraftigt opfordre til at besparelseskra-vet på 3 mia. kr. genovervejes. 3 mia. kr. udgør godt en fjerdedel af de samlede udgifter til beskæftigelsesindsatsen. Ekspertgruppen anbefaler et langt mere friset beskæftigelsessystem, men den foreslåede besparelse betyder, at det er uden de nødvendige midler til at levere den individuelle behovsoriente-rede indsats, der lægges op til.

Man kan ikke høste, før man har sået. Hvis en så stor reform skal blive en succes, og ikke ende som en slet skjult spareøvelse, skal besparelsen genovervejes.

Indholdsmæssige anbefalinger til frisættelse og afbureaukratisering af beskæftigelsesindsatsen

Ekspertgruppen anbefaler en grundlæggende frisættelse og forenkling af be-skæftigelsesindsatsen, så kommuner og medarbejdere får langt større frihed til at tilrettelægge beskæftigelsesindsatsen med fokus på den enkelte bor-gers behov og vilkår.

Ekspertgruppen anbefaler dermed det paradigmeskifte KL længe har efter-spurgt. KL vil gerne kvittere for ekspertgruppens grundige arbejde. Ekspert-gruppen har både fået afdækket beskæftigelsesindsatsen styrker og områ-dets kompleksitet. Det giver et godt grundlag for at komme med anbefalinger til at nytænke og reformere området.

Ekspertgruppens seks hovedanbefalinger bør ses samlet. Hvis borgere og virksomheder i praksis skal opleve, at mennesket kommer før systemet, er KL enig med ekspertgruppen i, at en reform både skal omfatte selve beskæf-tigelsesindsatsen, rådighed og sanktioner, krav til organisering og ikke mindst et opgør med den nuværende statslige detailstyring.

Det er KL's klare opfordring, at regeringen og Folketingets partier har modet til at realisere, det ekspertgruppen kalder "den største frisættelse og afbu-reaukratisering af beskæftigelsesindsatsen nogensinde". Det ville betyde at ressourcerne i langt højere grad kan bruges til at skabe værdi for borgere - både dem tæt på og dem længere fra arbejdsmarkedet - og virksomheder. Og det vil bidrage til regeringens ønske om en omfattende frisættelse af den offentlige sektor, hvor borgerne - og virksomheder - sættes før systemet.

Implementering og indfasning

Ekspertgruppen anbefaler, at en reform af beskæftigelsesindsatsen indfases over en fireårig periode fra 2026-2030. Det indbefatter, at besparelsen på 3 mia. kr. indfases over de fire år, og at der allerede skal realiseres en bespa-relse på én mia. kr. i 2026.

Dato: 13. september 2024

Sags ID: SAG-2024-02454
Dok. ID: 3492293

E-mail: KBE@kl.dk
Direkte: 3370 3287

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 14

Ekspertgruppen pointerer, at en reform af den karakter de anbefaler, som indebærer et grundlæggende kursskifte i indsatsen, kræver tid til implementering. Ekspertgruppen anbefaler samtidig, at der sker en understøttelse af fagligheden, og at der afsættes en pulje på 100 mio. kr. til opkvalificering af medarbejderne.

KL er enig med ekspertgruppen i, at en så omfattende og gennemgribende reform forudsætter tid og ressourcer til forberedelse og implementering. Men KL vil gerne udfordre det hensigtsmæssige i, at en reform træder i kraft gradvist. Både fordi det kan fordyre og komplicere implementeringsprocessen og fordi et grundlæggende kursskifte skal forberedes samlet. Det vil derfor være at foretrække, at en stor reform træder i kraft "på en gang" fx den 1. januar 2030.

Det betyder også, at KL udover at opfordre til at genoverveje størrelsen på den samlede besparelse, også vil opfordre til, at den besparelse, der ender med at blive aftalt, realiseres samlet fra 2030.

KL vil gerne kvittere for, at ekspertgruppen har blik for, at der skal afsættes god tid til implementering, og for forslaget om, at der afsættes 100 mio. kr. til opkvalificering af medarbejdere.

Implementeringsopgaven er imidlertid bredere end opkvalificering af medarbejderne. Der er tale om en grundlæggende reform og omkalfatring af beskæftigelsesindsatsen. Det er en kæmpe opgave for kommunerne at gribe frisættelsen og få formuleret politik og lagt strategi for kommunens beskæftigelsesindsats. Der er derfor brug for et bredt implementeringsprogram, som understøtter implementering i kommunerne, og som udover opkvalificering af medarbejdere omfatter strategi, ledelse og organisering samt IT-understøttelse.

./.

Beskæftigelsesområdet er gennedigitaliseret med mange involverede aktører og løsninger, se bilag med figur over IT-landskabet. En reform skal understøttes digitalt, og vil få mange afledte konsekvenser for IT-systemerne og snitfladerne mellem dem. Det er afgørende at afsætte tid og penge til den digitale understøttelse, hvis man skal i mål med intentionerne bag en reform.

Specifikke bemærkninger

Ny enkel beskæftigelseslov

Det er helt rigtigt set af ekspertgruppen, at det grundlæggende er antallet af målgrupper og mange ordninger, særregler og proceskrav, der gør lovgivningen alt for kompleks og omfangsrig. KL er også enig i, at de mange krav begrænser muligheden for beskæftigelsesfaglige vurderinger og borgerens medbestemmelse.

Ekspertgruppen forslår, at de 13 målgrupper reduceres til fem målgrupper med afskaffelse af en lang række særregler. De fem målgrupper er; dagpengeindsats, jobsøgningsindsats, sygedagpengeindsats og øvrige. Det indbefatter anbefaling om afskaffelse af ressourceforløb og jobafklaringsforløb (i stedet nedsat sygedagpenge).

Dato: 13. september 2024

Sags ID: SAG-2024-02454
Dok. ID: 3492293

E-mail: KBE@kl.dk
Direkte: 3370 3287

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 14

Ekspertgruppen anbefaler generelt et mere individuelt fokus i indsatsen, også vedrørende de unge som betyder, at de anbefaler afskaffelse af uddannelsespålægget for unge under 30 år.

Opgør med de mange målgrupper har længe været en hovedanbefaling fra KL. Ekspertgruppens forslag til fem målgrupper er et godt bud. KL er også enig i forslagene om at afskaffe hhv. ressourceforløb og jobafklaringsforløb, fordi de ikke virker efter hensigten, men gør det unødigt kompliceret og risikerer at forlænge forløbene. Det er et opmærksomhedspunkt, at knap 10 pct., ifølge ekspertgruppens skøn, af borgere på ressourceforløb ikke vil være berettiget til kontanthjælp, grundet regler om ægtefælle og formue. Det gælder særligt borgere, der kommer fra sygedagpenge.

KL er også positiv overfor anbefaling om, at der skal gøres op med de mange proceskrav og detalregler for at give plads til medarbejdernes faglige vurderinger og mere medbestemmelse til de berørte borgere.

KL har anbefalet, at beskæftigelsesloven blev skrevet forfra fremfor at sanere i den eksisterende lov. Fokus i processen skal være på, hvilke regler, der er brug for. I stedet for fokus på, hvilke regler vi kan blive enige om at fjerne. Det sidste har været forsøgt mange gange uden succes.

Det er endvidere helt centralt med en formålsbestemmelse, der sætter en klar retning og mål for beskæftigelsesindsatsen. Når ambitionen helt rigtig er at frisætte og forenkle området, er der endnu mere behov for, at de politiske intentioner og ambitioner kommer til udtryk i formålsbestemmelsen. Det gælder både i forhold til virksomhederne, og i forhold til de borgere der er omfattet af beskæftigelsesindsatsen, dvs. de unge, de ledige, de sygemeldte og de udsatte længere fra arbejdsmarkedet.

Det er i øvrigt værd at bemærke, at kommunerne har opbygget og leveret en professionel virksomhedsservice, som virksomhederne kvitterer positivt for, helt uden en masse regler og proceskrav.

Ekspertgruppen foreslår et nyt forenklet kontaktføreløb med større fleksibilitet til kommuner og a-kasser. Borgere tæt på arbejdsmarkedet skal til minimum fire samtaler indenfor de første 26 uger og deltage i minimum ét tilbud. Borgere længere fra arbejdsmarkedet skal alene som minimum til én første samtale og ikke længere nødvendigvis i et tilbud efter seks måneder.

KL er enig i anbefalingen om et markant enklere kontaktføreløb. Men KL undrer sig over at fastholde fire samtaler det første halve år for de stærkeste ledige. KL har anbefalet, at hovedvejen for de jobparate – efter en visitation – bør være digital, og at ressourcerne bruges på de mere udsatte målgrupper.

Det er i øvrigt bemærkelsesværdigt, at ekspertgruppen kun i begrænset omfang forholder sig til potentialerne ved en mere digital beskæftigelsesindsats. En ny beskæftigelseslov skal indrettes, så kommunerne kan udnytte potentialerne ved at tilbyde digitale services til borgere og virksomheder. Det gælder også potentialerne ved brug af AI.

Dato: 13. september 2024

Sags ID: SAG-2024-02454
Dok. ID: 3492293

E-mail: KBE@kl.dk
Direkte: 3370 3287

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 5 af 14

Uddannelsesordninger

KL er enige i ekspertgruppens anbefalinger om at forenkle og målrette uddannelses- og opkvalificeringsordningerne i beskæftigelsesindsatsen. Området er i dag præget af mange knopskydninger, særregler og positivlister, som ud over at gøre uddannelses- og opkvalificeringsordningerne uoverskuelige for borgere, virksomheder og medarbejdere i beskæftigelsesindsatsen også medfører unødvendigt bureaukrati og administration.

Det er positivt, at ekspertgruppen fastslår, at uddannelse fortsat skal være en vigtig del af beskæftigelsesindsatsen, men med et tydeligt sigte mod at løfte ufaglærte til faglærte. Det er der brug for på det nuværende og fremtidige arbejdsmarked. KL kan i den sammenhæng være bekymret for, om den foreslåede besparelse på uddannelses- og opkvalificeringsindsatsen bliver for omfattende, i forhold til de ændrede arbejdskraftkompetencer, vi som samfund skal bruge til den grønne og digitale omstilling samt til velfærdsområderne.

Ekspertgruppen anbefaler at give bedre adgang til uddannelse for ledige længere fra arbejdsmarkedet. KL er enige i anbefalingen om at samle korte kurser i én ordning, der giver udvidede muligheder for at tilbyde uddannelse til en bredere gruppe af ledige, herunder ledige længere fra arbejdsmarkedet, samtidig med at incitamentet til hurtig tilbagevenden til arbejdsmarkedet for nyledige styrkes.

Det er KL's holdning, at uddannelse i beskæftigessystemet skal være rettet mod arbejdsmarkedets behov for arbejdskraft. KL mener dertil ikke, at der skal være særlige rettigheder til at deltage i opkvalificering og uddannelse, men at evt. opkvalificering og uddannelse må bero på et konkret fagligt skøn i forhold til den enkelte ledige. KL ser derfor positivt på ekspertgruppens forslag om at flytte tidspunktet for ret til seks ugers jobrettet uddannelse til 26 uger. Da det alene er retten og ikke muligheden, der fjernes i starten af ledighedsperioden, er det KL's forventning, at brugen af opkvalificering og uddannelse i starten af ledighedsperioden i langt højere grad vil blive målrettet arbejdsmarkedets behov og blive koblet til opkvalificering og uddannelse mod konkrete job.

KL støtter, at puljen til uddannelsesløft afskaffes, men at puljen til uddannelsesløft til 110 pct. af dagpenge bibeholdes. For så vidt angår positivlisten tilhørende pulje til uddannelsesløft til 110 pct. er det KL's holdning, at uddannelser på listen fortsat skal være erhvervsrettede og være rettet mod manglområder. KL mener dog, at man med fordel kunne forenkle tilgangen til udvælgelsen af uddannelser på listen ved kun at forhandle listen hvert andet år, at stillingsbetegnelser med det største antal forgæves rekrutteringer får hovedprioritet, og ved at justere på det nuværende krav om, at positivlisten højest må dække en tredjedel af aktiviteten på erhvervsuddannelserne.

Endelig bakker KL op om ekspertgruppens betragtninger om, at uddannelse primært bør foregå i det ordinære beskæftigessystem. Som udgangspunkt bør der ikke skabes negative incitamenter til at vente med at tage uddannelse, til man er ledig.

KL undrer sig over anbefalingen om at fjerne voksenlærlingeordningen for beskæftigede. Både på den korte og længere bane er mangel på faglærte

Dato: 13. september 2024

Sags ID: SAG-2024-02454
Dok. ID: 3492293

E-mail: KBE@kl.dk
Direkte: 3370 3287

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 6 af 14

en hovedudfordring på det danske arbejdsmarked. Det er positivt, hvis ufaglærte i beskæftigelse har mod på at tage en uddannelse.

Værdigt sanktionssystem

KL bakker op om, at borgere længere fra arbejdsmarkedet som udgangspunkt ikke skal sanktioneres – og at det samtidig er vigtigt at bibeholde muligheden for at kunne stoppe udbetaling af ydelsen, hvis tilliden bliver brudt.

KL er åben overfor muligheden for automatiske sanktioner overfor borgere tæt på arbejdsmarkedet, men det kræver, at sanktioner modsat i dag, kan gives på et objektivt grundlag. Det kræver derfor en nærmere analyse både af de digitale muligheder samt de retssikkerhedsmæssige konsekvenser.

Vedrørende sygedagpengemodtagerne anbefaler ekspertgruppen, at sanktioner i forbindelse med manglende oplysningsskema skal lempes. KL foreslår i stedet, at kravet om, at alle sygemeldte, skal indsende et oplysningsskema helt fjernes. Der er to grunde til, at fortsat brug af oplysningsskema i alle sager ikke længere er hensigtsmæssig. Den ene er, at langt de fleste data er tilgængelig på anden vis. Og den anden er, at det ikke understøtter en individuel tilrettelagt indsats, der afspejler den sygemeldes behov. Yderligere oplysninger bør i stedet indhentes efter en konkret individuel vurdering.

Mere individuelt fokus i indsatsen for de unge

KL hilser det velkommen, at ekspertgruppen foreslår en forenkling af indsatsen overfor de unge, ved at afskaffe uddannelsespålægget. En del af de unge, jobcenteret møder, er en gruppe meget udsatte unge, hvor hovedparten har en række, kombinerede sociale og psykiske udfordringer, der skygger for uddannelse. Nogle unge oplever vejen til uddannelse og job som lang og uoverskuelig. De entydige uddannelsesfokus har medvirket til, at mange har påbegyndt uddannelse og faldet fra – også rigtig mange gange, og derfor oplevet nederlag. For mange unge kan et job derfor være vejen ind på arbejdsmarkedet. Det giver mulighed for at tage udgangspunkt i den enkelte ung, og at indsatsen ikke skal tage udgangspunkt i de formelle krav der ligger i et uddannelsespålæg.

Det er dog ikke hensigtsmæssigt, når ekspertgruppen foreslår, at alle unge enten skal være omfattet af en jobsøgningsindsats eller en jobhjælpsindsats. Helt konkret betyder det, at der vil være et entydigt fokus på job. Det er vigtigt, at der ikke sker et skifte fra et entydigt fokus på uddannelse til et entydigt fokus på job. I forhold til mange unge uden uddannelse, vil det fortsat være en central opgave at understøtte de påbegynder og fuldføre en uddannelse.

Ekspertgruppen peger på, at der er behov for at justere formålsbestemmelsen, når uddannelsespålægget fjernes, hvilket KL er enig i. Det er dog vigtigt, at formålsbestemmelsen favner, at indsatsen overfor de unge både kan være målrettet uddannelse og job.

Det undrer KL, at ekspertgruppen anbefaler, at der kan spares i alt 460 mio. kr. på indsatsen til de unge. Heraf 120 mio. kr. til samtaler mv. og 340 mio. kr. på indsatser. I dag bruges der i omegnen af 750 mio.kr. på indsatser til de unge. I forbindelse med nytænkning af beskæftigelsesindsatsen blev der også sparet et stort beløb - ca. 360 mio. - på de unge. Det betyder, at med

Dato: 13. september 2024

Sags ID: SAG-2024-02454
Dok. ID: 3492293

E-mail: KBE@kl.dk
Direkte: 3370 3287

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 7 af 14

ekspertgruppens anbefaling, vil der samlet ske en halvering af rammen til indsatser til det unge.

KL bakker op om, at der er et besparelspotentiale ved at fjerne uddannelsespålægget. Men hvis man sparer i den størrelsesorden der lægges op til, vil det gå ud over den gruppe af unge, der har svært ved at finde fodfæste på både arbejdsmarkedet og i uddannelsessystemet. Den gruppe, der har allermost brug for en individuel og helhedsorienteret indsats.

Besparelsen står i skærende kontrast til det politiske fokus fra regeringens og Folketingets side på de 43.000 unge uden uddannelse og job – og det virker usammenhængende, når regeringen med finanslovsforslaget for 2025 vil målrette 325 mio. kr. i perioden 2025-2028 til initiativer målrettet de 43.000 unge, hvis man i samme periode vil fjerne midler permanent. Det vil være mere hensigtsmæssigt at lade pengene blive i systemet.

Bedre hånd om de udsatte ledige

KL er generelt positiv over for ekspertgruppens anbefalinger til, hvordan borgere længere fra arbejdsmarkedet i højere grad end i dag kan rummes i beskæftigelsessystemet gennem en mere simpel og sammenhængende indsats tilrettelagt med udgangspunkt i den enkeltes behov. KL vil gerne kvittere positivt for, at ekspertgruppen har lyttet til bl.a. KL.

Det gælder anbefalingerne om at fjerne ressourceforløb, så borgerne i stedet får et sammenhængende og forhåbentligt kortere forløb på samme ydelse. Det gælder også anbefaling om et nyt kontaktforsøg med færre proceskrav, at borgere længere fra arbejdsmarkedet som udgangspunkt ikke skal sanktioneres, og at kommunerne får mulighed for at sætte rådighedsforpligtigheden på pause. Endelig gælder det anbefalingerne om at sætte organisering af den helhedsorienterede indsats fri, dvs. fjerne krav om rehabiliteringsteams, samtænke formålsbestemmelserne i beskæftigelsesloven og serviceloven og opfordre til at se på en yderligere samtænkning af de to områder.

Hvis man har politisk mod til samlet set at gennemføre disse anbefalinger, vil det give rammer til bedre at tage hånd om udsatte borgere og levere en helhedsorienteret indsats med udgangspunkt i den enkeltes behov og med mulighed for i en periode at give ro om forsørgelsesgrundlaget, så ressourcerne kan bruges på udvikling af arbejdsevnen. Gennemføres de samlede anbefalinger, herunder en større samtænkning af beskæftigelses- og socialområdet, er KL enig med ekspertgruppen i, at der ikke vil være behov for at indføre Lov om en helhedsorienteret indsats.

KL deler regeringens ønske om mere værdighed for de allermost udsatte. Gennemføres de samlede anbefalinger, vil der efter KL's opfattelse heller ikke længere være anledning til at tage de allermost udsatte ud af beskæftigelsessystemet, fordi beskæftigelsessystemet kan tage de hensyn, der i dag efterspørges for gruppen. KL vil advare mod et parallelsystem. Gruppen af de allermost udsatte er ikke statisk, så det vil i praksis betyde en løbende vurdering af, om den enkelte borger er omfattet eller ej med øget bureaukrati til følge.

Dato: 13. september 2024

Sags ID: SAG-2024-02454
Dok. ID: 3492293

E-mail: KBE@kl.dk
Direkte: 3370 3287

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 8 af 14

KL er enig med ekspertgruppen i, at et nyt beskæftigelsessystem baseret på større fagligt rum til sagsbehandlerne skal balanceres op imod nogle hensyn, fx borgernes retssikkerhed. Ekspertgruppen anbefaler i den forbindelse en fremdriftsgaranti for borgere længere fra arbejdsmarkedet.

KL er enig i, at en fremdriftsgaranti er et relevant bud på at lande en balance i de to hensyn men, hvorvidt det i praksis kommer borgerne til gode vil afhænge af udmøntningen. For KL er det vigtigt, at en fremdriftsgaranti reelt bidrager til at sikre borgerens medbestemmelse og rettigheder. Og ikke bare bliver et nyt administrativt proceskrav. KL opfordrer til, at der nedsættes en arbejdsgruppe om udmøntningen med relevante parter. KL anbefaler, at den afklaringsret, der er formuleret i kontanthjælpsaftalen, erstattes med den fremdriftsgaranti, ekspertgruppen anbefaler.

Ekspertgruppen peger på, at udviklingen i antallet af borgere på førtidspension generelt er bekymrende, men at det er uden for rammerne af kommissoriet for ekspertgruppens arbejde at se på førtidspensions- og fleksjobområdet. Ekspertgruppen peger samtidig på, at der er behov for et fremadrettet fokus på udviklingen i tilkendelser af førtidspension og fleksjob, samt at regler og praksis løbende overvejes.

Førtidspensions- og fleksjobområdet udgør en væsentlig del af den beskæftigelsesindsats, udsatte borgere møder. KL opfordrer til, at en drøftelse af området tages med i det videre arbejde med ekspertgruppens anbefalinger, fx hvordan afklaringen til de to ordninger skal foregå, og hvordan småjob og midlertidige fleksjob/afklaringsfleksjob kan indgå som led i dels afklaringen og dels som elementer til at undgå et for stort pres mod førtidspensionssystemet.

KL er bekymret for, at store dele af besparelsen på 3 mia. kr. rammer de udsatte borgere. Det gælder både besparelsen på øvrig vejledning og opkvalificering, men også besparelsen på jobcentrenes drift.

KL bakker som tidligere anført op om at afskaffe ressourceforløb og rehabiliteringsteams. Men for KL betyder det på ingen måde, at ambitionen om at give en håndholdt, tværfaglig og helhedsorienteret indsats til borgerne skal opgives. Tværtimod vil borgere, der i dag er i ressourceforløb, også i fremtidens beskæftigelsessystem have behov for netop dette – også selvom det ikke er beskrevet som et ressourceforløb.

Det undrer og bekymrer derfor KL, at en så relativt stor andel af den besparelse, der findes på indsats, begrundes i, at man fjerner ressourceforløb. Ekspertgruppen anlægger for KL at se en falsk præmis for besparelsen på indsats, som i sidste ende vil gå ud over udsatte borgere.

KL gør opmærksom på, at beskæftigelsesindsatser for udsatte borgere er mangefacetteret og indeholder elementer fra social- og sundhedsområdet. Når der spares på beskæftigelsesindsats for udsatte målgrupper, vil det give betydende afledte udgifter på andre områder i kommunerne – særligt det specialiserede socialområde.

Dato: 13. september 2024

Sags ID: SAG-2024-02454
Dok. ID: 3492293

E-mail: KBE@kl.dk
Direkte: 3370 3287

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 9 af 14

Forenkling og målretning af indsatsen overfor de sygemeldte

Ekspertgruppens forslag vil skabe en forenkling og et mere sammenhængende forløb for sygemeldte. Det er helt rigtigt at anbefale at fjerne de mange proceskrav i sygedagpengeindsatsen, som har handlet om, at opfylde krav og administrative procedurer, der ikke gavner indsatsen for den sygemeldte borger. KL mener, at det er den rigtige vej at gå, når ekspertgruppen bl.a. foreslår afskaffelse af jobafklaringsforløb og give større frihed til at tilrettelægge opfølgningen for sygemeldte fra beskæftigelse. KL er også positiv i forhold til ekspertgruppens anbefaling om, at sygedagpengemodtagere skal have mulighed for et fuldt digitalt forløb.

Når de sygemeldte i beskæftigelse som udgangspunkt ikke længere skal være omfattet af en indsats i jobcentret, vil det konkret betyde, at arbejdsgiverne vil få et større ansvar den sygemeldte medarbejder. Der vil derfor opstå en anden og ny opgave for beskæftigelsesindsatsen i kommunerne, som vil bestå i at understøtte arbejdsgiveren og forebygge sygemeldinger.

Anbefalingen om at afskaffe forlængelsesreglerne – bortset fra de kritisk syge - og i stedet indføre en mere objektiv model, hvor de sygemeldte automatisk, kommer på en nedsat ydelse, er KL positiv overfor. Der skal dog henledes opmærksomhed på, at refusionen til virksomhederne for langt flere sygemeldte vil blive nedsat. Og et langt større antal sygemeldte på sygedagpenge vil opleve en indkomstnedgang, medmindre tidspunktet for nedgang i ydelsen rykkes længere ud end de 22 uger. Der er på et år omkring 700.000 personer i sygedagpengesystemet. 30.000 personer når revurderingstidspunktet og af dem, er det kun ca. 5.000 borgere, som kommer i et jobafklaringsforløb på en lavere ydelse. Hvornår den sygemeldte skal gå ned på lavere ydelse, kan få betydning for arbejdsudbuddet. Der er en øget afgang (raskmelding) omkring de 22 uger, hvor revurderingen foregår. Det kunne indikere, at tidspunktet for, hvornår der sker en automatisk nedgang i ydelsen, kan få betydning for arbejdsudbuddet.

Der er en række dilemmaer, som gør, at det er vigtigt at finde frem til den bedste model. Der er behov for, at der igangsættes et fælles udviklingsarbejde med deltagelse af ministerier, KL, kommuner, arbejdsmarkedets parter og andre relevante aktører, der skal se på, hvordan en ny model bedst kan se ud.

Opgavefordeling, organisering og styring

Mere plads til a-kasser og private leverandører

Ekspertgruppen har indgående undersøgt og tilvejebragt viden om effekten af a-kasser og private leverandørens rolle i beskæftigelsesindsatsen og betydningen af mere frit valg til borgerne. KL synes, at ekspertgruppen er gået grundigt og lødigt til opgaven og har balanceret hensynene fint og sagligt.

Ekspertgruppen har fx undersøgt fritvalgs-ordninger på beskæftigelsesområdet og fremhævet en række faldgruber, fx udfordringer med sikring af lediges rådighed, at ledige har svært ved at overskue valg af leverandører og at der skal anvendes mange ressourcer til kontrol af private leverandører.

Dato: 13. september 2024

Sags ID: SAG-2024-02454
Dok. ID: 3492293

E-mail: KBE@kl.dk
Direkte: 3370 3287

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 10 af 14

Ekspertgruppen fremhæver desuden, at der ikke er forskningsmæssig evidens for, at der er bedre og billigere resultater ved brug af private leverandører, og at nogle undersøgelser viser øgede omkostninger ved brug af private leverandører.

KL kan oplyse, at det underbygges af DØR, som i deres rapport fra foråret 2023 fremhæver, at det ikke er oplagt, at en udlicitering af en større del af beskæftigelsesindsatsen til private aktører vil føre til bedre resultater for de ledige. Baggrunden er bl.a. et forsøg, hvor det private tilbud ikke var bedre, men til gengæld væsentligt dyrere.

Ekspertgruppens undersøgelser viser desuden, at brugen af private leverandører allerede sker i vid udstrækning i den nuværende indsats. Ekspertgruppens kortlægning af tids- og ressourceforbrug viser, at - afhængig af målgruppe - der bruges mellem 19 og 54 pct. af ressourcerne i beskæftigelsesindsatsen på eksterne leverandører (private leverandører, uddannelsesinstitutioner og andre kommuner m.fl.). Det svarer samlet til omkring 3,7 mia. kroner (2022).

Ekspertgruppen har samtidig undersøgt arbejdsdelingen mellem kommuner og a-kasser. Ekspertgruppen finder her, at der er størst fordel ved, at a-kasserne har et ansvar tidligt i ledighedsforløbet, men ulemper, hvis de har ansvaret senere hen.

På den baggrund anbefaler ekspertgruppen, at den nuværende arbejdsdeling mellem a-kasser og kommuner bibeholdes, og at der oprettes nationale rammeudbud med henblik på at styrke markedet for private leverandører.

Det er et hovedsynspunkt for KL at ansvar for udførsel og ansvaret for økonomi skal følges ad. KL's holdning - der bakkes op af den viden der foreligger på området - er fortsat, at den enstrengede kommunale beskæftigelsesindsats, er den indlysende mest hensigtsmæssige og effektive måde at sikre en sammenhængende og koordineret indsats til både ledige og virksomheder. Ved en evt. ændring i arbejdsdelingen mellem kommuner og a-kasser fastholder KL derfor, at kommunernes finansieringsansvar for de forsikrede ledige først starter på det tidspunkt, hvor kommunerne får ansvaret for indsatsen.

Hvis der indføres en fritvalgs-model anbefaler KL, at a-kasserne inkluderes som private aktører, der kan varetage indsats på lige vilkår med fx virksomheder eller andre private leverandører, og at der honoreres efter resultater. For så vidt angår indholdet i en fritvalgs-model er KL enige i ekspertgruppens anbefalinger om, at det er kommunen der skal visitere til indsats hos en privat leverandør, og at indsatsen kan bestå af digitale tilbud.

Frihed til organisering

Ekspertgruppens anbefaling om, at kommunerne får frihed til selv at bestemme, hvordan beskæftigelsesindsatsen skal organiseres, hilser KL meget velkommen. Krav om en bestemt organisering af beskæftigelsesindsatsen adskiller sig fra alle andre kommunale serviceområder. De firkantede regler om organisering og hvilke opgaver der skal håndteres i jobcentre, har forstærket silo-opdeling og været en barriere for en helhedsorienteret opgaveløsning på tværs af beskæftigelse, social og sundhed.

Dato: 13. september 2024

Sags ID: SAG-2024-02454
Dok. ID: 3492293

E-mail: KBE@kl.dk
Direkte: 3370 3287

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 11 af 14

Ekspertgruppen har bidraget med bedre forståelse af, hvad kritikken af jobcentre handler om bl.a. med den borgerundersøgelse de har fået gennemført. Det er i høj grad regler og krav, som jobcentre er underlagt, der har givet det dårlige ry.

En fordel ved kravet om, at der skulle være et jobcenter med fælles logo mv. er, at det er let at finde "indgangen", også for vigtige samarbejdspartner, først og fremmest virksomhederne. Det er nerven i den kommunale beskæftigelsesindsats at fastholde og udvikle det gode samspil med virksomhederne. Kommunerne har ingen interesse i at gøre det vanskeligere for virksomhederne, tværtimod. Behovet for en tydelig indgang, selvfølgelig også af hensyn til de ledige, kan fint sikres i et beskæftigelsessystem med kommunal frihed til, hvordan opgaven skal organiseres. Det vil være oplagt at gøre det på samme måde, som ved oprettelse af Den Kommunale Ungeindsats, hvor kommunerne skulle offentliggøre, hvordan de har organiseret indsatsen på deres hjemmeside. Det er i øvrigt ikke så forskelligt fra i dag, som det lyder. Man finder også i dag indgangen for hhv. borgere og virksomheder via relevante overskrifter og emneord på kommunernes hjemmesider. På Gentofte.dk er det fx under Arbejdsliv og Erhverv og på Horsens.dk hedder det Ledighed og Service til virksomheder.

Endelig anbefaler ekspertgruppen en lokalpolitisk bevågenhed på området i overgangen til ny organisering af beskæftigelsesindsatsen. KL er helt enig i behovet for en særlig politisk bevågenhed på området i en overgangsperiode. Men det er centralt, at der ikke genindføres regler om, at der permanent skal være et særskilt udvalg, der har ansvaret for beskæftigelsesindsatsen.

Virksomhedsservice

For erhvervslivet er det afgørende, at virksomhederne også fremadrettet kan få bred hjælp til de udfordringer de står med, og hvor den til enhver tid ledige arbejdskraft matches til den faglige og geografiske efterspørgsel.

KL kan bakke op om ekspertgruppens anbefaling om udvikling af intelligente digitale løsninger til understøttelse af match, men KL kan også være bekymret for, at ekspertgruppen måske har overset den brede opgavevaretagelse i den kommunale virksomhedsservice, der indeholder alt fra rekruttering til et ordinært arbejde, sygeopfølgning, virksomhedsrettede tilbud, lærlinge, opkvalificering, uddannelse, særindsatser og information om forskellige ordninger som fx handicapkompenserende muligheder. Mange steder handler virksomhedsservice også om at bære virksomhedernes input videre til andre steder i forvaltningen fx teknik- og miljø, der håndterer byggetilladelser, affald, veje mm.

Ekspertgruppen anbefaler et større fokus på lønnede timer og kobler dette til virksomhedernes afrapportering om socialt ansvar (S'et i ESG). KL finder det vigtigt at understrege, at arbejdet med lønnede timer allerede har et stort fokus i kommunerne. Vedrørende ekspertgruppens anbefalinger om, at virksomhederne skal registrere data om socialt ansvar, mener KL at der bør afdækkes om de administrative byrder for arbejdsgivere står mål med outputtet.

Sundhedsfaglig rådgivning

Der er i dag som udgangspunkt et godt samarbejde mellem kommuner og regionens kliniske funktion. KL er enig med ekspertgruppen i, at der fortsat er brug for sundhedsfaglig rådgivning og vurdering fra Regionen. Men KL anbefaler, at man bruger anledningen til at se på samarbejdet med sundhedssystemet. Der er brug for en anden form vedrørende samarbejdet med lægerne, både i psykiatrien og somatikken, herunder brugen af lægeerklæringer og lægelige vurderinger.

Hvis den nuværende samarbejdskonstruktion med sundhedsfaglig rådgivning fra klinisk funktion fastholdes, er der brug for større fleksibilitet og mulighed for at kunne inddrage sundhedsfaglig rådgivning fra andre end klinisk funktion. Det er især vigtigt for de udsatte målgrupper, da samarbejdet i klinisk funktion ofte er omstændigt og langsommeligt, hvilket er medvirkende til, at borgerens sag trækker i langdrag.

Nedlæggelse af RAR'erne

KL bakker op om et stærkt partssamarbejde, men mener ikke at konstruktionen omkring de Regionale Arbejdsmarkedsråd er den rigtige. KL bakker derfor op om ekspertgruppens anbefalinger om at nedlægge de regionale arbejdsmarkedsråd, og anbefaler at det drøftes, hvordan en ny model for partsinddragelse på lokalt niveau kunne se ud.

Fra proces til resultatstyring

Ekspertgruppens anbefaling om, at det samlede styringstryk i kommunerne skal reduceres og at kommunerne skal have friere rammer med fokus på resultater fremfor proceskrav, er helt afgørende for en reel afbureaukratisering og frisættelse i praksis.

KL bakker op om de fem resultatmål ekspertgruppen anbefaler, som omhandler afgang til uddannelse og beskæftigelse, andel i ordinære timer og andel på offentlig forsørgelse samt både borger- og virksomhedstilfredshedsmålinger. KL er meget tilfreds med, at ekspertgruppen har lyttet til forslaget om at medtage de direkte brugeres oplevelser.

KL anbefaler, at der tilføjes et mål om udsatte lediges progression mod beskæftigelse og livsmestring. Forslaget hænger sammen med ekspertgruppens anbefaling om at formål for indsatsen skal kunne fungere på tværs af beskæftigelse- og sociallovgivning.

Som en del af anbefalingerne om styring foreslår ekspertgruppen at flytte stort set alle udgifter vedrørende beskæftigelsesindsatsen ind under servicerammen. I dag ligger ca. halvdelen af de 11-12 mia. kr. under servicerammen og den anden halvdel ligger under overførsler. Det betyder, at kommunerne under ét kompenseres for stigende udgifter til beskæftigelsesindsatser, når konjunkturerne ændrer sig. I rapporten bruges et konkret regneeksempel som argument for at illustrere, at det vil have mindre betydning for den kommunale økonomi. KL er ikke enig i den vurdering af følgende årsager:

- Forslaget om at samle indsatsen under servicerammen sker i en tid, hvor ledigheden er meget lav. Det betyder alt andet lige, at kommunerne har

Dato: 13. september 2024

Sags ID: SAG-2024-02454
Dok. ID: 3492293

E-mail: KBE@kl.dk
Direkte: 3370 3287

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 13 af 14

lavere udgifter til beskæftigelsesindsatsen som følge af færre ledige. Omlægningen til serviceramme under de gunstige konjunkturer vil derfor give finansiering til den "lavest mulige" indsats.

- Kommunerne har forskellige rammevilkår og vil rammes forskelligt af den foreslåede omlægning. Derfor vil en omlægning ramme skævt i forhold til den nuværende indsats. Endvidere vil nogle kommuner være mere følsomme overfor sæsonudsving, ligesom nogen kommuner vil have større risiko for virksomhedslukninger og masseafskedigelse. Udgifterne er netop i dag placeret udenfor servicerammen for at give kommunerne muligheden for at justere på indsatsen (hurtigt).
- Kommunernes serviceudgifter er underlagt et udgiftsloft jf. budgetloven og underlagt af sanktion, ved en overskridelse. Anbefalingen er i modstrid med, at ekspertgruppen selv understreger, at kommunerne fortsat skal kunne håndtere udgifterne under stigende ledighed uden betydelige konsekvenser for kommunernes øvrige velfærdsopgaver.
- En tilpasning af servicerammen vil skulle udmøntes på kommuneniveau. Både i omlægningen men også løbende, når konjunkturerne er i bevægelse. Der er så at sige en byrdefordelingsmæssig konsekvens på udgiftsiden. Derfor vil fx en tilpasning af udligningssystemet ikke løse problemet med konjunkturudsving på kommuneniveau.

Endelig skal det bemærkes, at anbefalingen om finansieringsomlægningen ikke hænger sammen med forenkling og frisættelse af beskæftigelsesindsatsen.

Forbehold for politisk behandling af høringsvaret

Det har inden for den fastsatte høringsfrist ikke været muligt at behandle KL's høringsvar politisk. KL tager derfor forbehold for den efterfølgende politiske behandling af høringsvaret.

Med venlig hilsen

Nicolas Johansen

Kristina Bendixen

Dato: 13. september 2024

Sags ID: SAG-2024-02454
Dok. ID: 3492293

E-mail: KBE@kl.dk
Direkte: 3370 3287

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 14 af 14